

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til Fødevarestyrelsens vejledning om mærkning af fødevarer (i henhold til forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugere, j.nr 2027-29-33-00073

Landbrug og Fødevarer takker for muligheden for at kommentere på udkastet til mærkningsvejledning. Vores kommentarer vedrører især udkastets kapitel 6 om producent- og oprindelsesmærkning og udkast til nyt afsnit 17.18 om anprisninger vedr. miljømæssige og etiske forhold. Derudover har vi enkelte specifikke bemærkning til foreslåede ændringer i den øvrige tekst.

Kommentarer til afsnit 17.18 vedr. anprisninger om miljømæssige og etiske forhold

Landbrug og Fødevarer finder, at et afsnit om i mærkningsvejledningen om anprisninger vedr. miljømæssige og etiske forhold kan være en god støtte til fødevarevirksomhederne. Flere virksomheder anvender eller påtænker at anvende klima- og miljømæssige udsagn i deres markedsføring så det er uhyre relevant at området optages i mærkningsvejledningen.

Vi bemærker også at Forbrugerombudsmanden har meldt ud, at de i 2020 vil have fokus på virksomheders brug af miljø- eller klimavenlige udsagn i markedsføringen, som følge af et stigende antal henvendelser på området og sparsom praksis.

På den baggrund opfordrer Landbrug & Fødevarer til at Fødevarestyrelsen, som særmmyndighed på området, lægger sig op ad Forbrugerombudsmandens nuværende vejledning og ikke går videre end hjemmel og praksis giver belæg for, og opdaterer vejledningen efterhånden som praksis udvikler sig.

Kommentarer til kapitel 6 Producent- og oprindelsesmærkning

Afsnit 6.1 Oplysning om navn/firmanavn og adresse

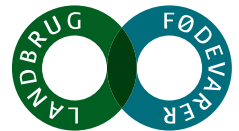
UK forlader EU. En række varer sælges såvel i EU som i UK. En vare bør kunne forsynes med oplysning om såvel en EU-adresse som en UK-adresse. Forbrugeren kan derfra vælge den rette virksomhed at kontakte.

Afsnit 6.2 Obligatorisk oprindelsesmærkning

Henvisningen i anden dot vedrørende fersk kød skal være 14.6.

Afsnit 6.3 Frivillig og supplerende oprindelsesmærkning

Generelle kommentarer: Afsnittet er langt og indeholder mange informationer. Det medfører, at det kan være vanskeligt at få overblik over de konkrete krav. Så vi vil gerne opfordre til, at afsnittet bearbejdes yderligere, og der evt. tilføjes illustrationer, konkrete eksempler og muligvis et beslutningstræ. Det kan eventuelt også overvejes at begrænse

henvisninger mellem afsnittene, hvis den klarhed, der er formålet med henvisningerne, kan bibringes på anden vis.

Det kan eventuelt også hjælpe læseren, hvis det i teksten efter den indledende sætning *"Hvis man frivilligt vælger at mærke med oprindelse, må mærkningen ikke være vildledende, uklar eller forvirrende for forbrugeren, og oplysningen skal kunne dokumenteres."* understreges, at den resterende del af afsnittet ikke har relevans, hvis producenten ikke angiver oprindelse.

Kommentar til det afsnit der begynder med "Vælger en producent at angive en oprindelse for en fødevare.....fremstå vildledende for forbrugeren": Det er ikke altid at den toldmæssige korrekte angivelse giver mening – f.eks. for kaffe, hvor korrekt mærkning vil være der, hvor kaffen er ristet, f.eks. Tyskland selvom kaffebønnen kommer fra Colombia.

Afsnit 6.3.1 Mærkning med flag og andre nationale kendetegn

Et eksempel med anvendelse af 'Dansk mælk' mærket ønskes. I f.eks. en jordbæryoghurt kan dette mærke anvendes på ingrediensen mælk, uden at det betragtes som en oprindelsesmærkning af produktet.

I teksten til eksemplet *"Spegepølse fremstillet i Danmark af udenlandske råvarer"* ønskes muligheden for at mærke oprindelsen af andre væsentlige ingredienser andre steder på emballagen – ikke nødvendigvis i umiddelbar nærhed af flaget.

6.4 Oprindelsesmærkning af den primære ingrediens i en fødevare

Der kan med fordel gøres rede for at afsnittet vedrører de nye krav (april 2020) til angivelse af oprindelse af den primære ingrediens, når den er forskellig fra den i øvrigt anpriste oprindelse. Det bør ligeledes understreges at hvis ikke oprindelsen af produktet anprises, er afsnittet uden betydning. Jf. indledningen til afsnit 6.4.2

6.4.2 Anvendelsesområdet

Hele afsnittet ønskes uddybet med eksempler for at lette på forståelsen:

Eksempel – forskellige oprindelser

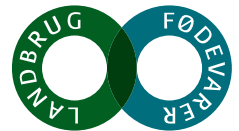
Kolding øl

Den interesserede forbruger vil tjekke præcis hvilken humlesort, og hvilken malt type der bliver brugt og vide at det næppe kommer fra Kolding. Her er det ikke oprindelsen Kolding i snæver forstand der er af betydning for forbrugeren, men sandsynligvis at det er Kolding bryghus som står bag. Kun hvis oplysningen synes afgørende for forbrugeren skal der oplyses om den. Skulle eksemplet leves helt ud bør det også diskuteres hvor byggen til malten stammer fra. Den kunne komme fra Lolland, men være maltet i Tyskland. Vi mener eksemplet bør slettes, da det ikke relaterer sig til forbrugers forventning til produktets egenskaber/oprindelse.

Tilsvarende for eksemplet med Belgisk chokolade: Kun i det omfang at ingrediensernes oprindelse synes af betydning for forbrugeren bør der skulle mærkes.

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Skal udtryk som f.eks. »fremstillet i«, »produceret i« og »produkt fra« efterfulgt af en geografisk erklæring anses for at angive en fødevares oprindelsesland eller herkomststed?

I dette afsnit ønskes det nævnt at betegnelsen 'produceret på' ikke nødvendigvis udløser krav om oprindelsesmærkning (f.eks. 'Produceret på Esbjerg Mejeri' – her kommer mælken ikke nødvendigvis fra Esbjerg Mejeri og det forventer forbrugeren heller ikke.)

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Hvordan bør den primære ingrediens identificeres?

Virksomheden bør kunne støtte sig til kendskab til forbrugeradfærd. Når det viser sig at f.eks. abrikosernes oprindelse ikke er afgørende for forbrugerens valg af Stilton eller Yoghurt med abrikos, bør abrikoserne ikke håndteres som en primær ingrediens. Alternativt skal der fremstilles emballage som afspejler enhver ændring af oprindelse af abrikoserne.

(Myndighederne i UK har afgjort, at abrikoserne i BOB osten "Hvid Stilton med abrikos" ikke skal oprindelses angives, uanset at de er karaktergivende for produktet. Argumentet er, at abrikosernes oprindelse ikke er væsentligt for forbrugeren)

Vi mener at den skitserede meget stramme fortolkning først skal anvendes, hvis det viser sig at være reelt afgørende for forbrugeren.

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Hvordan bør den primære ingrediens identificeres?

Virksomheden bør kunne støtte sig til kendskab til forbrugeradfærd. For f.eks. en Yoghurt eller en Stilton ost med abrikos vil abrikosernes oprindelse ikke være afgørende for forbrugernes valg og abrikos bør derfor ikke betragtes som primær ingrediens. Alternativt skal der fremstilles emballage som afspejler enhver ændring af oprindelse af abrikoserne.

Meningen med oprindelsesmærkningen er at beskytte lokal fødevareproduktion mod importerede fødevarer. For at tilgodese det behov, burde det være tilstrækkeligt at oplyse om oprindelsen på ingredienser som kan substituere tilsvarende lokalt producerede fødevarer. Det bør derfor kun i særlige tilfælde være nødvendigt at oprindelsesangive f.eks. eksotiske ingredienser.

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Kan en fødevare have mere end én primær ingrediens? Hvis ja, bør oprindelsen af alle primære ingredienser da oplyses for fødevarer, der indeholder mere end én primær ingrediens

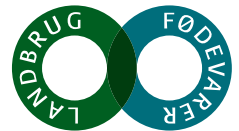
Igen bør det vurderes hvad der er afgørende for forbrugernes valg. Der kan være forskel på en forbruger i DK som ved at f.eks. abrikoser i yoghurt ikke kan stamme fra Danmark og en forbruger i Spanien som kan have præference for spanske abrikoser over italienske eller marokkanske abrikoser. I den danske sammenhæng synes oplysningen om oprindelsen af abrikos at være uden betydning

Kommissionens vejledning:

Spørgsmål: Når forbrugerne er klar over, at den primære ingrediens i en fødevare kun kan indkøbes uden for EU, bør dens oprindelse da angives

Spørgsmålet forudsætter naturligvis (men nævner ikke) at fødevarens oprindelse er angivet. Vi mener også her, at det bør tilføjes at angivelsen af oprindelse af primær ingrediens afhænger af hvorvidt det har betydning for forbrugerens valg.

Generelt ved angivelse af oprindelseslandet eller herkomststedet for den primære ingrediens, mener vi det er vigtigt at vurdere forbrugernes forventning. Det bør være

muligt at vælge den bredeste fortolkning, og i givet fald stramme til efterhånden hvis forbrugerne mod forventning kræver yderligere information.

KOM tilgang baseres formentlig på 'reelle' primære ingredienser, som f.eks. dåse ananas i sirup. Ikke 'quid' ingredienser.

Afsnit 6.4.3 Indikation af oprindelse

Eksemplet hvor et produkt forbindes med noget dansk og fremstår som dansk i sin præsentation, er ikke hensigtsmæssigt. Selvom nogle forbrugere forbinder et produkt med noget dansk, kan det ikke være et kriterium, der udløser oprindelsesmærkning. Mange virksomheder får produceret varer i andre lande under varemærker, der af nogle forbrugere opfattes som danske. Hvis der ikke i mærkningen fremhæves en relation til Danmark, kan dette ikke skulle udløse en oprindelsesmærkning af ingredienserne, selvom der er tale om at den virksomhed, der markedsfører produktet, er beliggende i Danmark.

Kommentarer til øvrige afsnit i udkastet til mærkningsvejledning:

Afsnit 3.1.3 Skriftstørrelse og læsbarhed

For at lette forståelse ved anvendelse af "store bogstaver" (versaler) foreslår vi, at den konkrete størrelse i mm. der skal anvendes, fremgår af teksten

7.2 Eksempler på EU-fastsatte og nationalt fastsatte varebetegnelser

Der er nævnt eksempler på betegnelser der ikke må anvendes for vegetabiliske produkter. Betegnelsen 'Plantebaseret [yoghurt/ost mv]' ønskes tilføjet.

Afsnit 7.6 Obligatoriske oplysninger, der skal ledsage fødevarens varebetegnelse

I afsnit 7.6.5 står i først afsnit s. 74: "...og tilsætning af vand vil ofte øge vægten af forarbejdet kød/fisk." Vi modstrider ikke dette faktum, men finder det irrelevant at nævne i forbindelse med obligatoriske mærkningsoplysninger, der er fastsat på EU-niveau. Vi beder derfor om, at denne sætning tages ud.

Afsnit 11.5 Drænet vægt

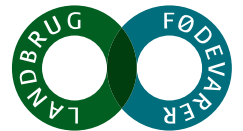
Det ønskes understreget, at den drænete vægt beregnes på pakketidspunktet jf princippet i 11.4. F.eks. hvid ost i saltlage kan udtørre i lagen, navnlig på grund af temperatursvingninger. Producenten skal kunne godtgøre at den pakkede mængde svarer til det, der angives som drænet vægt

Afsnit 11.9 Gennemsnitsprincippet

Afsnittet bør suppleres med en henvisning til e-mærkning inkl. principper og lovgivning herfor.

Afsnit 12.10 Retningslinjer i storkøkkener for indfrosne fødevarer i forhold til holdbarhedsmærkning

Afsnittet giver relevant information til storkøkkener, men hører efter vores opfattelse ikke hjemme i en mærkningsvejledning, da de indfrosne fødevarer ikke vil blive mærket og videresolgt, men anvendt i storkøkkenet på et senere tidspunkt. Efter vores opfattelse er der tale om en vejledning vedr. hygiejnisk håndtering.

Det fremgår (nederst s. 124), at storkøkkenet bør kontakte producenten, når vækstmuligheden for listeria efter frysning og optøning skal vurderes, da producenten har bedre mulighed for at vurdere holdbarhedstiden efter optøning. Producenten sælger en færdigpakket vare med angivet holdbarhed under angivne betingelser, og vi anser det ikke for rimeligt, at producenten skal have en rådgivningsforpligtelse i tilfælde af, at produktet håndteres på anden vis. Vi anerkender, at storkøkkenet ikke nødvendigvis selv har ekspertise, men hjælpen må søges et andet sted. En producent kan ikke rådgive om, hvilken holdbarhed et i storkøkkenet optøet produkt bør have, da producenten ikke har kendskab hverken til hygiejnen i køkkenet, den forudgående opbevaring eller selve indfrysningsprocessen. Hvis teksten bevares, er det vigtigt, at det klart fremgår, at producenten ikke har ansvar for produktets sikkerhed, hvis det behandles anderledes end fastsat i mærkningen.

Kapitel 14

Vi forslår, at der bliver inkluderet et afsnit i vejledningen, der omhandler mærkning med klassificering på tilberedninger baseret på fjerkrækød/tilberedninger baseret på fersk fjerkrækød (inkl. færdigpakkede tilberedninger baseret på fjerkrækød/tilberedninger baseret på fersk fjerkrækød).

Afsnit 18.4 Mærkning med "indeholder spor af"

I afsnit 18.4. 2 nævnes det australske VITAL-system, der kan anvendes ved vurdering af "spor af" -mærkning. Vi går ud fra, at teksten kan fortolkes som en dansk anerkendelse af dette system, men at der ikke er garanti for accept i andre EU-lande, da der endnu ikke er en harmoniseret tilgang.

Med venlig hilsen

Morten Damkjær Nielsen
Chefkonsulent

Erhvervspolitik

D 3339 4295
M +45 3018 8857
E mdn@lf.dk